

only in the Veda, but see the quotations given below); अर्थपरिपन्थी महानरातिः Mu. 5; नाभविष्यमहं तत्र यदि तत्परिपन्थिनी Māl. 9. 50; so Bv. 1. 62; Ms. 7. 107; 1. 10. -m. 1 An enemy, antagonist, opponent, a foe. -2 A robber, thief, highwayman; इन्द्रियस्येन्द्रियस्यार्थे रागद्वेषौ व्यवस्थितौ । तयोर्न वशमागच्छेत् तौ ह्यस्य परिपन्थिनौ Bg. 3. 34.

परिपरः A tortuous or round-about way; see अपरिपर.

परिपरिन् m. Ved. An antagonist.

परिपवनः 1 Winnowing corn. -2 A winnowing basket.

परिपा I. 1 P. To drink; उपनिषदः परिपीताः Bv. 2. 40. -II. 2 P. 1 To protect, preserve, guard, defend against; पुण्याखण्डभागमादत्ते न्यायेन परिपालयन् । सर्वदानाधिकं यस्मात्प्रजानां परिपालनम् ॥ Y. 1. 335; Ms. 9. 251. -2 To rule, govern; Māl. 10. 25. -3 To bring up, nourish, support. -4 To keep to, observe, adhere to, persevere in; अङ्गीकृतं सुकृतिनः परिपालयन्ति Ch. P. 50. -5 To wait for, await; अथ मदनवधूरुपलवान्तं व्यसनकृशा परिपालयांबभूव Ku. 4. 46. -Caus. 1 To protect. -2 To keep, maintain. -3 To wait for, expect.

परि(री)पाकः 1 Being completely cooked or dressed. -2 Digestion, as in अन्नपरिपाक. -3 Ripening, maturing, development, perfection; परिपाकपिशङ्गलतारजसा रोधश्चकारित कपिशं गलता Śi. 4. 48; Ku. 6. 10. -4 Fruit, result, consequence; प्रपन्नानां मूर्तः सुकृतपरिपाको जनिमताम् Mv. 4. 31; Bh. 2. 132; 3. 135. -5 Cleverness, shrewdness, skilfulness; वीक्ष्य तस्य विनये परिपाकं पाकशासनपदं स्पृशतोऽपि N. 5. 20.

परिपाटल a. Pale red; धौतरागपरिपाटलाधरैः (मुखैः) R. 19. 10; Śi. 13. 42.

परिपाटिः, -टी f. 1 Method, manner, course; पाटीर तव पाटीयान् कः परिपाटीमिमासुरीकर्तुम् Bv. 1. 12; कदम्बानां वाटी रसिकपरिपाटी स्फुटयति H. D. 24; 'भवानि त्वत्पाणिग्रहणपरिपाटी-फलमिदम् ।' -देव्यपराधक्षमापनस्तोत्रम् 7. -2 Arrangement, order, succession. -3 Arithmetic.

परिपाठः 1 Complete enumeration, detail. -2 The repetition (of the Vedas); न धर्मः परिपाठेन शक्यो भारत वेदितुम् Mb. 12. 260. 3.

परिपार्श्व a. Near, at the side, close or hard by.

परिपालनम् 1 Protecting, defending, maintaining, keeping, sustaining; क्षिणाति लब्धपरिपालनवृत्तिरेव Ś. 5. 6. -2 Nourishment, nurture; जातस्य परिपालनम् Ms. 9. 27.

परिपिच्छम् A peacock's feather; an ornament made of it; गुञ्जावतंसपरिपिच्छलसन्मुखाय (नौमि) Bhāg. 10. 14. 1.

परिपिष्टकम् Lead.

परिपीड् 10 U. 1 To pain, trouble, molest. -2 To press, squeeze. -3 To hug, embrace. -4 (In augury) To cover, cover up.

परिपीडनम्, परिपीडा 1 Squeezing, peeling out. -2 Injuring, hurting, doing harm.

परिपीवर a. Very fat or plump.

परिपुटनम् 1 Removing the bark, peeling off. -2 Losing the bark or skin.

परिपू 9 U. 1 To purify completely. -2 To lustrate. -3 To become purified.

परिपूत p. p. 1 Purified, quite pure; उत्पत्तिपरिपूतायाः किमस्याः पावनान्तरैः U. 1. 13; Śi. 2. 16. -2 Completely winnowed or threshed, freed from chaff; परिपूतेषु धान्येषु.

परिपूजनम्, परिपूजा Honouring, worshipping, adoring.

परिपूरणम् 1 Filling; त्वक्साररन्ध्रपरिपूरणलब्धगीतिः Śi. 4. 61. -2 Perfecting, making complete.

परिपूर्ण p. p. 1 Quite full; इन्दुः the full moon; entire, complete, completely filled. -2 Self-satisfied, content.

परिपूर्तिः f. Completion, fullness.

परिपृच्छि (ष्टि)क a. One who receives anything only when asked for; Mb 14. 92. 7. (Com. परिपृष्टं चेदेव गृह्णन्ति नान्यथा.)

परिपेलव a. Very delicate or fine, excessively tender; स्फीतमध्यपरिपेलवं कलम् Bri. S. -वम् A kind of fragrant grass (Mar. नागरमोथा).

परिपोटः, -पोटकः A particular disease of the ear (in medicine) (by which the ear loses its skin).

परिपोषणम् 1 Feeding, nourishing. -2 Furthering, promoting.

परिप्रच्छ 6 P. To ask, question, inquire about.

परिपृच्छा Question, inquiry.

परिप्रश्नः Inquiry, interrogation, question; कतरकतमौ जातिपरिप्रश्ने P. II. 1. 63; III. 3. 110; तद्विद्धि प्रणिपातेन परिप्रश्नेन सेवया Bg. 4. 34.

परिप्रवच् To tell anything earlier than another person; मा त्वाग्रयः परिप्रवोचन् Ch. Up. 4. 10. 2.

परिप्राप्तिः f. Acquisition, obtaining.

परिप्रेषणम् 1 Sending away. -2 Banishing, abandoning.

परिप्रेष्यः A servant.

परिष्णु 1 Ā. 1 To swim, float. -2 To bathe, plunge into. -3 To jump, spring. -4 To deluge, inundate, flood. -5 To cover with. -6 To overwhelm. -7 To fly or hover about. -8 To revolve, move in a circle. -9 To go astray. -10 To hasten forward. -Caus. 1 To bathe, water. -2 To flood, deluge.